

ΤΑΞΗ: Β' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ: ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ

Ημερομηνία: Σάββατο 25 Απριλίου 2026
Διάρκεια Εξέτασης: 2 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΑ

Silius Italicus, poëta epicus, vir clarus erat. XVII (septendecim) libri eius de bello Punico secundo pulchri sunt. Ultimis annis vitae suae in Campaniā se tenēbat. Multos in illis locis agros possidēbat. Silius animum tenerum habēbat. Gloriam Vergili studēbat ingeniumque eius fovēbat. Eum ut puer magistrum honorābat. Monumentum eius, quod Neapoli iacēbat, pro templo habēbat.

L. Aemilio Paulo consuli iterum bellum cum Perse rege gerere obtigit. Ut domum ad vesperum rediit, filiola eius Tertia, quae tum erat admodum parvula, ad complexum patris cucurrit. Pater filiae osculum dedit sed animadvertit eam esse tristiculam. «Quid est» inquit «mea Tertia? Cur tristis es? Quid tibi accidit?» «**Mi pater**» respondit illa «**Persa periit**». Perierat enim catellus eo nomine, quem puella multum amābat. Tum pater Tertiae dixit «omen accipio». Sic ex fortuito dicto spem praeclāri triumphī animo praesumpsit.

Post bellum Actiacum Cassius Parmensis, qui in exercitu M. Antōnii fuerat, Athēnas confūgit. Ibi vix animum sollicitum somno dederat, cum repente apparuit ei species horrenda. Existimāvit ad se venīre hominem ingentis magnitudinis et facie squalidā, similem effigiēi mortui. Quem simul aspexit Cassius, timōrem concēpit nomenque eius audire cupīvit. Respondit ille se esse Orcum. Tum terror Cassium concussit et e somno eum excitāvit. Cassius servos inclamāvit et de homine eos interrogāvit. Illi neminem viderant. Cassius iterum se somno dedit eandemque speciem somniāvit. Paucis post diēbus res ipsa fidem somnii confirmāvit. Nam Octaviānus supplicio capitis eum adfēcit.

A1. Να μεταφράσετε όσα τμήματα των αποσπασμάτων είναι γραμμένα με έντονη γραφή.

Μονάδες 20

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1. Να χαρακτηριστούν με το γράμμα **Σ (Σωστό)** ή με το γράμμα **Λ (Λάθος)** οι παρακάτω προτάσεις.

1. Οι Ρωμαίοι διαμόρφωσαν το δικό τους αλφάβητο χωρίς επιδράσεις από άλλους λαούς.
2. Η ρωμαϊκή λογοτεχνία παρουσιάζει χρονολογική εξέλιξη των ειδών παρόμοια με την ελληνική.
3. Μετά την επικράτηση του Οκταβιανού (Αυγούστου), η «αριστοκρατική δημοκρατία» της Ρώμης μετασχηματίζεται σταδιακά σε απολυταρχία, με την κυριαρχία ενός πολιτικού προσώπου.
4. Η «Αινειάδα» αποτέλεσε πρότυπο για τον Αυγουστίνο, τον Πετράρχη, τον Δάντη και τον Σίλλερ.
5. Κατά την κλασική εποχή (περ. 100 π.Χ. + 14 μ.Χ.) παρατηρείται εισχώρηση νέων ηθών, μείωση των γεννήσεων, απομάκρυνση από τον πατροπαράδοτο λιτό ρωμαϊκό βίο.
6. Ο ιστορικός Τίτος Λίβιος παρουσίασε τη διαδρομή της Ρώμης από την ίδρυσή της μέχρι περίπου το τέλος του 3^{ου} αιώνα π.Χ.

Μονάδες 6

B2. Να αντιστοιχίσετε τους Ρωμαίους λογοτέχνες που αναγράφονται στη **ΣΤΗΛΗ Α** με τα είδη των κειμένων που συνέγραψαν και τα οποία αναγράφονται στη **ΣΤΗΛΗ Β**.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
1. Λίβιος Ανδρόνικος	α. κωμωδία
2. Τερέντιος	β. ποίηση
3. Σαλλούστιος Κρίσπος	γ. ιστορική μονογραφία
4. Βεργίλιος	δ. έπος

Μονάδες 4

B3. Να αντιστοιχίσετε τις λατινικές λέξεις της **ΣΤΗΛΗΣ Α** με τις ελληνικές λέξεις της **ΣΤΗΛΗΣ Β**, με τις οποίες σχετίζονται ετυμολογικά.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
1. vitae	α. κουρσάρος
2. Campaniā	β. τένοντας
3. tenebat	γ. ουμανισμός
4. agros	δ. σαμπάνια
5. vesperum	ε. βιταμίνη
6. cucurrit	στ. δίκη
7. dicto	ζ. μεγαλείο
8. confugit	η. αγρόκτημα
9. magnitudinis	θ. εσπερινός
10. homine	ι. προσφυγή

Μονάδες 10

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2026
Β' ΦΑΣΗ

E_3.Λλ2Α(ε)

- Γ1.** Να επιλέξετε από τη **ΣΤΗΛΗ Β** την απάντηση που αποδίδει ορθά τη σημασία κάθε λατινικής φράσης της **ΣΤΗΛΗΣ Α**. Κάθε λατινική φράση της **ΣΤΗΛΗΣ Α** να την αντιστοιχίσετε με μία από τις δύο απαντήσεις (**α, β**) που βρίσκονται στο αντίστοιχο πλαίσιο της **ΣΤΗΛΗΣ Β**.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
1. casus belli	α. αιτία πολέμου β. αιτία ειρήνης
2. urbi et orbi	α. στην πόλη και στην χώρα β. στην πόλη και στην οικουμένη
3. primus inter pares	α. πρώτος μεταξύ πρώτων β. πρώτος μεταξύ ίσων
4. modus vivendi	α. τρόπος ζωής β. τρόπος παιχνιδιού
5. de jure	α. εκ του δικαίου β. εκ των πραγμάτων

Μονάδες 10

- Δ1.** Να γραφούν οι ζητούμενοι τύποι των παρακάτω λέξεων:

locis:	ονομαστική πτώση στον ίδιο αριθμό
vitae:	αιτιατική πτώση ενικού αριθμού
res:	αφαιρετική πτώση στον ίδιο αριθμό
exercitu:	η ίδια πτώση στον άλλο αριθμό
tenerum:	ονομαστική πτώση πληθυντικού αριθμού
similem:	γενική πτώση στον άλλο αριθμό
puer:	γενική πτώση πληθυντικού αριθμού
nomine:	αιτιατική πτώση στον ίδιο αριθμό

Μονάδες 8

- Δ2.** Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της **ΣΤΗΛΗΣ Α** με τη σωστή γραμματική αναγνώριση της **ΣΤΗΛΗΣ Β**.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
1. suae	α. προσωπική αντωνυμία, β' πρόσωπο, δοτική πτώση ενικού αριθμού
2. illis	β. αναφορική αντωνυμία, θηλυκό γένος, ονομαστική πτώση ενικού αριθμού
3. timorem	γ. ουσιαστικό ε' κλίσης, θηλυκό γένος, αιτιατική πτώση ενικού αριθμού
4. tibi	δ. κτητική αντωνυμία, θηλυκό γένος, γ' πρόσωπο, γενική πτώση ενικού αριθμού
5. quae	ε. ουσιαστικό γ' κλίσης, αρσενικό γένος, αιτιατική πτώση ενικού αριθμού
6. speciem	στ. δεικτική επαναληπτική αντωνυμία, ουδέτερο γένος, αφαιρετική πτώση ενικού αριθμού
7. eo	ζ. δεικτική αντωνυμία, ουδέτερο γένος, αφαιρετική πτώση πληθυντικού αριθμού

Μονάδες 7

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2026
Β' ΦΑΣΗ

E_3.Λλ2Α(ε)

Δ3. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

- erat:** β' ενικό πρόσωπο οριστικής παρακειμένου
rediit: γ' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής
habebat: β' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής υπερσυντελικού στην ίδια φωνή
gerere: γ' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής συντελεσμένου μέλλοντα ενεργητικής φωνής
dedit: β' ενικό πρόσωπο οριστικής μέλλοντα ενεργητικής φωνής
studebat: γ' ενικό οριστικής συντελεσμένου μέλλοντα στην ίδια φωνή
viderant: α' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής παρατατικού στην ίδια φωνή
respondit: γ' ενικό πρόσωπο οριστικής υπερσυντελικού ενεργητικής φωνής
tenebat: β' ενικό πρόσωπο οριστικής παρακειμένου ενεργητικής φωνής
venire: α' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα παθητικής φωνής
excitavit: απαρέμφατο ενεστώτα παθητικής φωνής

Μονάδες 11

Δ4. Να γραφεί το β' ενικό πρόσωπο οριστικής παρατατικού, μέλλοντα και υπερσυντελικού καθώς και το απαρέμφατο ενεστώτα στην ενεργητική φωνή του ρήματος **concepit**.

Παρατατικός	Μέλλοντας	Υπερσυντέλικος	Απαρέμφατο Ενεστώτα

Μονάδες 4

E1. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους παρακάτω όρους των κειμένων: **poeta** (κείμενο 1), **in locis** (κείμενο 1), **parvula** (κείμενο 2)

Μονάδες 3

E2. «**Post bellum Actiacum Cassius Parmensis, qui in exercitu M. Antōnii fuerat, Athēnas confūgit. Ibi vix animum sollicitum somno dederat, cum repente apparuit ei species horrenda**»: Στο παραπάνω απόσπασμα να εντοπίσετε και να χαρακτηρίσετε συντακτικά δύο (2) επιρρηματικούς προσδιορισμούς που να δηλώνουν διαφορετική επιρρηματική σχέση.

Μονάδες 2

E3. «**Silius animum tenerum habebat**»:

α) να μετατρέψετε την πρόταση σε απαρεμφατική, με εξάρτηση από τη φράση **Scriptor tradit...** (μονάδες 2)

β) να δικαιολογήσετε την πτώση του υποκειμένου του απαρεμφάτου (μονάδα 1)

Μονάδες 3

E4. «**Cassius servos inclamat**»: Να μετατραπεί η ενεργητική σύνταξη σε παθητική (το ρήμα της πρότασης έχει τροποποιηθεί για τις ανάγκες της εξέτασης).

Μονάδες 3

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2026
Β΄ ΦΑΣΗ**E_3.Λλ2Α(ε)**

- E5.** «*nomenque eius audire cupivit*»: Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τον τύπο που δηλώνει κτήση (1 μονάδα) και να τον αντικαταστήσετε με την κατάλληλη αντωνυμία, ώστε να εκφράζει κτήση με αυτοπάθεια (1 μονάδα).

Μονάδες 2

- E6.** «*ex dicto*»: να δηλωθεί το εξωτερικό αναγκαστικό αίτιο, χρησιμοποιώντας διαφορετική πρόθεση και διαφορετική πτώση.

Μονάδες 2

- E7.** «*respondit*»: να εκφράσετε την αλληλοπάθεια με το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο του ρήματος στον ίδιο χρόνο.

Μονάδες 3

- E8.** «*Ut domum ad vesperum rediit*»: Να επιλέξετε την κατάλληλη πτώση του ουσιαστικού **domum**, ώστε να δηλωθεί η στάση σε τόπο και η απομάκρυνση από τόπο.

Μονάδες 2